

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (šesti senat)

z dne 1. februarja 2018*

(besedilo, popravljeno s sklepom z dne 14. marca 2018)

„Državne pomoči – Pomoč, ki jo je dodelila Grčija – Sklep, s katerim so bile pomoči razglašene za nezdržljive z notranjim trgov – Pojem državne pomoči – Prednost – Merilo zasebnega vlagatelja – Znesek pomoči, ki jo je treba vrniti – Obvestilo Komisije o državnih pomočeh v obliki poroštev“

V zadevi T-423/14,

Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE s sedežem v Atenah (Grčija), ki jo zastopajo I. Dryllerakis, I. Soufleros, E. Triantafyllou, G. Psaroudakis, E. Rantos in N. Korogiannakis, odvetniki,

tožeča stranka,

proti

Evropski komisiji, ki jo zastopata A. Bouchagiar in É. Gippini Fournier, agenta,

tožena stranka,

zaradi predloga na podlagi člena 263 PDEU za razglasitev ničnosti Sklepa Komisije 2014/539/EU z dne 27. marca 2014 o državni pomoči SA.34572 (2013/C) (ex 13/NN), ki jo je Grčija odobrila družbi Larco General Mining & Metallurgical Company SA (UL 2014, L 254, str. 24),

SPLOŠNO SODIŠČE (šesti senat),

v sestavi G. Berardis, predsednik, D. Spielmann in Z. Csehi (poročevalec), sodnika,

sodna tajnica: S. Spyropoulos, administratorica,

na podlagi pisnega dela postopka in obravnave z dne 26. januarja 2017

izreka naslednjo

* Jezik postopka: grščina.

Sodbo

Dejansko stanje

- 1 Družba Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE (v nadaljevanju: tožeča stranka ali Larko) je veliko podjetje, specializirano za izkopavanje in predelavo laterita, izkopavanje lignita ter proizvodnjo feroniklja in stranskih proizvodov.
- 2 Ustanovljena je bila leta 1989 kot nova pravna oseba po likvidaciji družbe Hellenic Mining and Metallurgical SA. V času dejanskega stanja iz spora o glavni stvari je imela tri delničarje: grško državo, ki je imela prek zasebne finančne institucije Hellenic Republic Asset Development Fund v lasti 55,2 % delnic, banko National Bank of Greece SA (v nadaljevanju: ETE), ki je imela v lasti 33,4 % delnic, in družbo Public Power Corporation (glavni proizvajalec električne energije v Grčiji, katerega večinski delničar je država), ki je imela v lasti 11,4 % delnic.
- 3 Marca 2012 je sklad Hellenic Republic Asset Development Fund obvestil Evropsko komisijo o načrtu privatizacije družbe Larko.
- 4 Komisija je aprila 2012 v skladu s pravili o državnih pomočeh po uradni dolžnosti začela predhodno oceno navedene privatizacije.
- 5 Ocena je bila opravljena glede teh šestih ukrepov:
  - prvi se je na eni strani nanašal na dogovor o poravnavi dolga iz leta 1998 med družbo Larko in njenimi glavnimi upniki, v skladu s katerim je bilo treba za dolgove te družbe do njenih upnikov plačevati obresti po stopnji 6 % na leto, in na drugi na to, da grška država ni izterjala tega dolga (v nadaljevanju: ukrep št. 1);
  - drugi se je nanašal na poroštvo, ki ga je grška država leta 2008 dala za posojilo ATE Bank družbi Larko v višini 30 milijonov EUR (v nadaljevanju: ukrep št. 2 ali poroštvo iz leta 2008). Poroštvo je pokrivalo 100 % posojila do treh let s poroštveno premijo 1 % na leto;
  - tretji se je nanašal na dokapitalizacijo v višini 134 milijonov EUR, ki jo je leta 2009 predlagal upravni odbor družbe Larko in so jo potrdili njeni trije delničarji, pri kateri je grška država sodelovala v celoti in banka ETE deloma (v nadaljevanju: ukrep št. 3 ali dokapitalizacija iz leta 2009);
  - četrti se je nanašal na poroštvo z neomejeno veljavnostjo in z določeno poroštveno premijo v višini 2 % na leto, ki ga je država leta 2010 dala za kritje bančne garancije, ki bi jo ETE dala družbi Larko za znesek približno 10,8 milijona EUR (v nadaljevanju: ukrep št. 4 ali poroštvo iz leta 2010). Zadevna bančna garancija je zagotavljala, da Areios Pagos (kasacijsko sodišče, Grčija) odloži izvršitev sodbe, s katero je Efeteio Athinon (pritožbeno sodišče v Atenah, Grčija) priznalo obstoj dolga družbe Larko do upnika v višini 10,8 milijona EUR;
  - peti se je nanašal na bančne garancije, ki so po grški sodni odločbi nadomestile obvezno 25-odstotno predplačilo davčne globe (v nadaljevanju: ukrep št. 5);
  - šesti se je nanašal na poroštvi, ki ju je država leta 2011 odobrila za posojili v višini 30 milijonov EUR in 20 milijonov EUR, ki ju je dala ATE Bank ter sta pokrivali 100 % teh posojil in sta imeli določeno poroštveno premijo v višini 1 % na leto (v nadaljevanju: ukrep št. 6 ali poroštvi iz leta 2011).

- 6 Komisija je med to preiskavo od grških organov zahtevala dodatne informacije, ki so ji jih navedeni organi posredovali v letih 2012 in 2013. Prišlo je tudi do srečanj služb Komisije in predstavnikov grških organov.
- 7 Komisija je s sklepom z dne 6. marca 2013 (UL 2013, C 136, str. 27, v nadaljevanju: sklep o začetku postopka) sprožila formalni postopek preiskave na podlagi člena 108(2) PDEU v zvezi z državno pomočjo SA.34572 (13/C) (ex 13/NN).
- 8 V postopku iz člena 108(2) PDEU je Komisija grške organe in zainteresirane tretje osebe pozvala, naj predložijo svoje pripombe v zvezi z ukrepi pomoči, navedenimi zgoraj v točki 5. Komisija je pripombe grških organov prejela 30. aprila 2013 in ni prejela nobenih pripomb zainteresiranih tretjih oseb.
- 9 Komisija je 27. marca 2014 sprejela Sklep 2014/539/EU o državni pomoči SA.34572 (2013/C) (ex 13/NN), ki jo je Grčija odobrila družbi Larco General Mining & Metallurgical Company SA (UL 2014, L 254, str. 24, v nadaljevanju: izpodbijani sklep).
- 10 V izpodbijanem sklepu je Komisija uvodoma ugotovila, da je bila družba Larko podjetje v težavah v smislu Smernic Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah (UL 2004, C 244, str. 2, v nadaljevanju: Smernice za reševanje in prestrukturiranje).
- 11 V zvezi s presojo ukrepov, navedenih zgoraj v točki 5, je Komisija najprej štela, da ukrepi št. od 2 do 4 in 6 pomenijo državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, dalje, da so bili ti ukrepi sprejeti ob kršitvi obveznosti priglasitve in mirovanja, določenih v členu 108(3) PDEU, in nazadnje, da navedeni ukrepi pomenijo pomoči, ki niso združljive z notranjim trgov in za katere velja obveznost vračila v smislu člena 14(1) Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena [108 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 339).
- 12 Komisija je tudi štela, da druga ukrepa, ukrepa št. 1 in 5, ki sta se nanašala na neizterjavo dolga do ministrstva za finance in na državni poroštvi iz leta 2011 (glej točko 5 zgoraj), ne pomenita državne pomoči.
- 13 V izreku izpodbijanega sklepa je navedeno:

„Člen 1

Neizterjava dolga do ministrstva za finance in bančne garancije namesto predplačila dodatnega davka leta 2010, kar je Grčija izvedla v korist družbe [Larko], ne pomenijo državne pomoči v smislu člena 107(1) Pogodbe.

Člen 2

Državna pomoč, ki znaša 135.820.824,35 EUR v obliki državnih poroštev v korist družbe [Larko] leta 2008, 2010 in 2011, ter državna udeležba v dokapitalizaciji družbe leta 2009, ki jo je Grčija nezakonito dodelila ter s tem kršila člen 108(3) Pogodbe, nista združljivi z notranjim trgov.

Člen 3

1. Upravičenec Grčiji povrne nezdružljivo pomoč iz člena 2.
2. Zneskom, ki jih je treba vrniti, se prištejejo obresti od izplačila pomoči upravičencem do njihovega dejanskega vračila.
3. Obresti se izračunajo na podlagi obrestnoobrestnega računa, v skladu s poglavjem V Uredbe Komisije (ES) št. 794/2004, kakor je bila spremenjena.

4. Kar zadeva ukrep št. 3, mora Grčija sporočiti točen(ne) datum(e), kdaj je prispevala k dokapitalizaciji leta 2009.

5. Grčija prekliče vsa neizvedena izplačila pomoči, navedena v členu 2, z začetkom veljavnosti na datum sprejetja tega sklepa.

Člen 4

1. Vračilo pomoči iz člena 2 se izvede takoj in učinkovito.
2. Grčija zagotovi, da se ta sklep izvede v štirih mesecih po uradnem obvestilu o tem sklepu.

Člen 5

1. Grčija v dveh mesecih po tem, ko je obveščena o tem sklepu, predloži naslednje informacije:

- (a) skupni znesek (glavnica in obresti), ki ga mora upravičenec vrniti;
- (b) podroben opis že sprejetih in načrtovanih ukrepov za uskladitev s tem sklepom;
- (c) dokumente, ki dokazujejo, da je bilo od upravičenca zahtevano vračilo.

2. Grčija obvešča Komisijo o napredku glede nacionalnih ukrepov, sprejetih za izvajanje tega sklepa, dokler se vračanje pomoči iz člena 2 ne konča. Na zahtevo Komisije takoj predloži vse informacije o že sprejetih in načrtovanih ukrepih za uskladitev s tem sklepom. Prav tako predloži podrobne informacije o zneskih pomoči in obrestih za vračilo pomoči, ki jih je upravičenec že vrnil.

Člen 6

Ta sklep je naslovljen na Helensko republiko.“

- 14 Priloga k izpodbijanemu sklepu vsebuje „podatke o izplačanih zneskih pomoči, ki jih je treba vrniti in ki so že bili vrnjeni“ in je navedena spodaj:

Identiteta upravičenca – ukrep	Skupni znesek prejete pomoči	Skupni znesek pomoči, ki jo je treba vrniti (Glavnica)	Skupni znesek pomoči, ki je bila že vrnjena	
			Glavnica	Obresti za vračilo
Lar[k]o – ukrep št. 2	30.000.000	30.000.000	0	0
Lar[k]o – ukrep št. 3	44.999.999,40	44.999.999,40	0	0
Lar[k]o – ukrep št. 4	10.820.824,95	10.820.824,95	0	0
Lar[k]o – ukrep št. 6	50.000.000	50.000.000	0	0

Postopek in predlogi strank

- 15 Tožeča stranka je 6. junija 2014 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila to tožbo.
- 16 Komisija je 30. oktobra 2014 vložila odgovor na tožbo. Replika in duplika sta bili vloženi v predpisanem roku.

- 17 Družba Elliniki Metalleftiki kai Metallourgiki Larymnis Larko AE je 9. oktobra 2014 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila predlog za intervencijo v tej zadevi v podporo predlogom tožeče stranke. Predlog za intervencijo je bil zavrnjen s sklepom z dne 11. junija 2015, Larko/Komisija (T-423/14, neobjavljen, EU:T:2015:439). S sklepom z dne 6. oktobra 2015, Metalleftiki kai Metallourgiki Etairia Larymnis Larko/Komisija (C-385/15 P(I), neobjavljen, EU:C:2015:681), je bila zavrnjena tudi pritožba zoper ta sklep.
- 18 S sklepom predsednika devetega senata Splošnega sodišča z dne 3. septembra 2015 je bil postopek prekinjen do izdaje odločbe Sodišča, s katero je bil zaključen postopek v zadevi C-385/15 P(I). Postopek se je nadaljeval 16. oktobra 2015.
- 19 Sodnik poročevalec je bil po spremembi sestave senatov Splošnega sodišča na podlagi člena 27(5) Poslovnika Splošnega sodišča razporejen v šesti senat, zato je bila obravnavana zadeva dodeljena temu senatu.
- 20 Tožeča stranka Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- izpodbijani sklep razglasi za ničten;
  - odredi vračilo vseh zneskov, ki so bili z izvršitvijo izpodbijanega sklepa eventualno neposredno ali posredno „izterjani“ od tožeče stranke, skupaj z obrestmi;
  - Komisiji naloži plačilo stroškov.
- 21 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- tožbo zavrne;
  - tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

Pravo

- 22 Tožeča stranka v utemeljitev tožbe navaja tri tožbene razloge. Prvi se nanaša na to, da naj bi Komisija napačno štela, da ukrepi št. od 2 do 4 in 6 (v nadaljevanju: sporni ukrepi) pomenijo državno pomoč, ki ni združljiva z notranjim trgov, drugi se nanaša na neobrazložitev, tretji, naveden podredno, pa na to, da naj bi Komisija glede spornih ukrepov napačno določila znesek pomoči, ki jo je treba vrniti, in naj bi vračilo odredila s kršitvijo temeljnih načel Evropske unije.
- 23 Splošno sodišče meni, da je primerno najprej obravnavati drugi tožbeni razlog, ki se nanaša na neobrazložitev, in nato druge tožbene razloge po vrstnem redu, po katerem so bili navedeni.

Drugi tožbeni razlog: neobrazložitev

- 24 Tožeča stranka z drugim tožbenim razlogom Komisiji očita, da v izpodbijanem sklepu ni dovolj obrazložila več vidikov, ki se nanašajo, prvič, na obstoj državne pomoči, drugič, na združljivost ukrepov št. 3, 4 in 6 z notranjim trgov, in tretjič, na določitev zneska pomoči, ki jo je treba vrniti, glede ukrepov št. 2, 4 in 6.
- 25 Komisija prereka trditve tožeče stranke.

- 26 Opozoriti je treba, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso obseg obveznosti obrazložitve odvisen od narave zadevnega akta in okvira, v katerem je bil sprejet. Obrazložitev mora jasno in nedvoumno podati razloge institucije, tako da po eni strani zadevnim osebam omogoči, da se seznanijo z utemeljitvami sprejetega ukrepa, da lahko branijo svoje pravice in preverijo, ali je odločba utemeljena ali ne, in da po drugi strani sodišču Unije omogoča izvajanje nadzora zakonitosti. V obrazložitvi ni treba podrobno navesti vseh upoštevni dejanskih in pravnih okoliščin, ker je treba to, ali so z obrazložitvijo izpolnjene zahteve iz člena 296 PDEU, presojati ne le glede na njeno besedilo, ampak tudi glede na njen okvir in vsa pravna pravila, ki urejajo zadevno področje. Komisija zlasti ni dolžna sprejeti stališča do vseh trditev, ki so jih pred njo navajale zadevne osebe, temveč zanje zadošča, da navede dejstva in pravne ugotovitve, ki so bistvene za odločbo (glej sodbo z dne 3. marca 2010, Freistaat Sachsen in drugi/Komisija, T-102/07 in T-120/07, EU:T:2010:62, točka 180 in navedena sodna praksa).
- 27 Trditve tožeče stranke je treba preizkusiti na podlagi teh ugotovitev.
- 28 Na prvem mestu je treba preučiti trditev tožeče stranke, da naj Komisija izpodbijanega sklepa ne bi zadostno obrazložila glede obstoja državne pomoči in tako, prvič, obstoja prednosti, drugič, uporabe državnih sredstev za ukrepe št. 2, 4 in 6, in tretjič, izkrivljanja konkurence in vpliva na trgovino med državami članicami.
- 29 Prvič, navesti je treba, da je Komisija v izpodbijanem sklepu predstavila razloge, iz katerih je menila, da sporni ukrepi pomenijo prednost za družbo Larko, kot to izhaja iz uvodnih izjav 73 in 74 glede ukrepa št. 2, uvodnih izjav od 80 do 85 glede ukrepa št. 3, uvodnih izjav od 90 do 92 glede ukrepa št. 4 ter uvodnih izjav 101 in 102 glede ukrepa št. 6.
- 30 Komisija je v uvodnih izjavah, navedenih zgoraj v točki 29, na eni strani pojasnila, da poroštva iz let 2008, 2010 in 2011 pomenijo državno pomoč, ker niso izpolnjeni pogoji iz njenega Obvestila o uporabi členov [107] in [108 PDEU] za državno pomoč v obliki poroštev (UL 2008, C 155, str. 10, v nadaljevanju: Obvestilo o poroštvih), ker je bila družba Larko podjetje v težavah in ker poroštevna premija zaradi tega ne odraža tveganja neplačila posojil, zavarovanih s poroštvom, in na drugi, da dokapitalizacija iz leta 2009 ne ustreza merilu zasebnega vlagatelja, ker delničarjem predhodno sploh ni bil predložen načrt prestrukturiranja kljub temu, da je bila družba Larko podjetje v težavah.
- 31 Drugič, enako velja za ugotovitev Komisije, da ukrepi št. 2, 4 in 6 pomenijo uporabo državnih sredstev, kot to glede ukrepa št. 2 izhaja iz uvodne izjave 72 izpodbijanega sklepa, glede ukrepa št. 4 iz uvodne izjave 89 tega sklepa in glede ukrepa št. 6 iz uvodne izjave 99 tega sklepa.
- 32 Komisija je v uvodnih izjavah, navedenih zgoraj v točki 31, pojasnila, da sporni ukrepi na eni strani pomenijo tveganje, da bodo uporabljena državna sredstva, na drugi pa izgubo finančnih sredstev za državo, ker niso ustrezno povrnjena s tržnimi premijami.
- 33 Tretjič, to velja tudi glede ugotovitve Komisije, da bi lahko sporni ukrepi vplivali na trgovino med državami članicami in izkrivljali konkurenco, kot to glede ukrepa št. 2 izhaja iz uvodnih izjav 75 in 76 izpodbijanega sklepa, glede drugih spornih ukrepov pa iz sklicevanja nanje v uvodnih izjavah 86, 93 in 103 navedenega sklepa.
- 34 Komisija je v uvodnih izjavah, navedenih zgoraj v točki 33, na eni strani pojasnila, da družba Larko deluje v sektorju, v katerem se z izdelki trguje med državami članicami, in da sama izvozi večino svoje proizvodnje v druge države članice, na drugi pa, da sporni ukrepi tej družbi drugače od drugih konkurentov s finančnimi težavami omogočajo, da nadaljuje poslovanje.
- 35 Čeprav so preudarki iz uvodnih izjav, navedenih zgoraj v točki 34 – še posebej tisti, ki se nanašajo na uporabo državnih sredstev oziroma na vpliv na konkurenco in trgovino med državami članicami – izjemno skopi, vseeno zadostujejo za pravno zadostno obrazložitev izpodbijanega sklepa, ob hkratnem

upoštevanju tega, da je Komisija sledila ustaljeni praksi odločanja in da je tožeča stranka dobro poznala ozadje izpodbijanega sklepa. Poleg tega grški organi v upravnem postopku niso preekali obstoja pogojev glede uporabe državnih sredstev in vpliva na konkurenco in trgovino med državami članicami.

- 36 Iz tega sledi, da izpodbijani sklep jasno in nedvoumno izraža razlogovanje Komisije in je hkrati tožeči stranki omogočil razvoj trditev o utemeljenosti tega razlogovanja in Splošnemu sodišču izvajanje nadzora zakonitosti.
- 37 Na drugem mestu je treba preučiti trditev tožeče stranke, da naj Komisija izpodbijanega sklepa ne bi zadostno obrazložila glede nezdružljivosti ukrepov št. 3, 4 in 6 z notranjim trgov v smislu člena 107(2)(b) PDEU.
- 38 V zvezi s tem je na eni strani dovolj navesti, da se grški organi v upravnem postopku niso sklicevali na izjemo iz te določbe, in na drugi, da sporni ukrepi po svoji naravi niso taki, da bi jih bilo mogoče uporabiti za povrnitev škode, ki so jo povzročili izredni dogodki, ker so splošni in niso odvisni od škode, ki so jo domnevno povzročili izredni dogodki.
- 39 Glede na te okoliščine Komisiji ni mogoče očitati, da ni zadostno obrazložila neuporabe člena 107(2)(b) PDEU.
- 40 Na tretjem mestu je treba preučiti trditev tožeče stranke, da naj Komisija izpodbijanega sklepa ne bi zadostno obrazložila glede določitve zneska pomoči, ki jo je treba vrniti, v zvezi z ukrepi št. 2, 4 in 6.
- 41 V zvezi s tem je treba navesti, da je Komisija v izpodbijanem sklepu pojasnila, da so poroštva iz let 2008, 2010 in 2011 družbi Larko dajala prednost, enako znesku posojila, zavarovanega s poroštvom, saj naj družba Larko kot podjetje v težavah brez navedenih poroštev na trgu ne bi mogla pridobiti tega financiranja. Ta razlaga izhaja iz uvodne izjave 77 glede ukrepa št. 2, iz uvodne izjave 94 glede ukrepa št. 4 in iz uvodne izjave 104 glede ukrepa št. 6. Poleg tega je Komisija v uvodnih izjavah od 56 do 66 podrobno opisala težave, v katerih je bila družba Larko v obdobju, ko so bili sprejeti ukrepi pomoči.
- 42 Zato je treba ugotoviti, da je določitev zneska pomoči, ki jo je treba vrniti, v izpodbijani odločbi ustrezno obrazložena.
- 43 Nazadnje je treba na splošno ugotoviti, da se trditve tožeče stranke glede neobrazložitve v velikem delu prekrivajo s trditvami, ki jih je podala v okviru prvega in tretjega tožbenega razloga, in se nanašajo bolj na utemeljenost razlogov izpodbijanega sklepa, kot na njihovo formalno zadostnost. V zvezi s tem je dovolj navesti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso obveznost obrazložitve postopkovna zahteva, ki jo je treba razlikovati od vprašanja utemeljenosti razlogov, saj se zadnje vprašanje nanaša na vsebinsko zakonitost spornega akta (sodbi z dne 22. marca 2001, Francija/Komisija, C-17/99, EU:C:2001:178, točka 35, in z dne 18. januarja 2005, Confédération Nationale du Crédit Mutuel/Komisija, T-93/02, EU:T:2005:11, točka 67). Če se te trditve podajo v okviru tožbenega razloga, ki se nanaša na kršitev obveznosti obrazložitve, jih je mogoče zato le zavreči kot brezpredmetne (glej v tem smislu sodbo z dne 3. maja 2017, Gfi PSF/Komisija, T-200/16, neobjavljena, EU:T:2017:294, točka 34 in navedena sodna praksa).
- 44 Drugi tožbeni razlog je zato treba zavrniti.

Prvi tožbeni razlog: napake pri opredelitvi spornih ukrepov kot državnih pomoči, ki niso združljive z notranjim trgov

- 45 Tožeča stranka s prvim tožbenim razlogom uveljavlja napake pri opredelitvi spornih ukrepov kot državnih pomoči, ki niso združljive z notranjim trgov, v smislu člena 107(1) PDEU.

- 46 Ta tožbeni razlog je v bistvu razdeljen na štiri dele.
- 47 Prvi in drugi del se nanašata na opredelitev spornih ukrepov kot državnih pomoči, in sicer na eni strani na obstoj prednosti glede vseh spornih ukrepov in na drugi na uporabo državnih sredstev glede ukrepov št. 2, 4 in 6.
- 48 Tretji in četrti del se nanašata na skladnost ukrepov z notranjim trgovino na podlagi člena 107(2)(b) PDEU glede ukrepov št. 3, 4 in 6 ter člena 107(3)(b) PDEU glede ukrepa št. 6.

Prvi del: obstoj prednosti v smislu člena 107(1) PDEU

- 49 Uvodoma je treba ugotoviti, da člen 107(1) PDEU prepoveduje ukrepe, ki z uporabo državnih sredstev v izključno prednost posameznih podjetij ali določenih sektorjev dejavnosti dodelijo pomoč, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco in lahko prizadene trgovino med državami članicami.
- 50 Pojem pomoči ne obsega le pozitivnih storitev, temveč tudi ukrepe, ki v različnih oblikah znižujejo stroške, ki običajno bremenijo proračun podjetja, in so zato, ne da bi bili subvencije v pravem pomenu besede, enake narave in imajo enake učinke. Za državne pomoči se tako štejejo vsi državni ukrepi v kateri koli obliki, ki lahko neposredno ali posredno dajejo prednost podjetjem ali ki jih je treba obravnavati kot gospodarsko korist, ki je upravičeno podjetje v normalnih tržnih razmerah ne bi imelo (glej sodbo z dne 3. aprila 2014, Francija/Komisija, C-559/12 P, EU:C:2014:217, točka 94 in navedena sodna praksa).
- 51 V nasprotju s tem pogoji, ki jih mora izpolnjevati ukrep, da bi ga bilo mogoče opredeliti kot pomoč v smislu člena 107 PDEU, niso izpolnjeni, če lahko upravičeno javno podjetje enako ugodnost, kot je ta, ki mu je bila dodeljena z državnimi sredstvi, prejme v okoliščinah, ki ustrezajo običajnim tržnim razmeram, pri čemer se ta presoja za javna podjetja načeloma opravi z uporabo merila zasebnega vlagatelja v tržnem gospodarstvu (glej sodbo z dne 5. junija 2012, Komisija/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, točka 78 in navedena sodna praksa).
- 52 Kar zadeva državne pomoči, dodeljene v obliki porošstva, ni mogoče izključiti, da državno poroštvo daje prednost, ki lahko povzroči dodatne stroške za državo. Posojilojemalec, ki je prejel posojilo, za katero jamčijo javni organi države članice, namreč običajno pridobi prednost, ker so obresti, ki jih dolguje, nižje od tistih, ki bi jih moral plačati, če bi moral tako financiranje in poroštvo pridobiti po tržnih cenah (glej sodbo z dne 3. aprila 2014, Francija/Komisija, C-559/12 P, EU:C:2014:217, točki 95 in 96 ter navedena sodna praksa).
- 53 Dalje je treba opozoriti, da mora obstoj državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU dokazati Komisija. V zvezi s tem mora Komisija, da bi preverila, ali je podjetje, ki je prejemnik, deležno gospodarske prednosti, ki je v normalnih tržnih razmerah ne bi imelo, ob uporabi merila zasebnega vlagatelja opraviti popolno presojo vseh upoštevnihih elementov sporne transakcije in njenih okoliščin, vključno s položajem tega podjetja in upoštevnegega trga (glej sodbo z dne 26. maja 2016, Francija in IFP Énergies nouvelles/Komisija, T-479/11 in T-157/12, EU:T:2016:320, točka 71 in navedena sodna praksa).
- 54 Kar natančneje zadeva merilo zasebnega vlagatelja, je v sodni praksi pojasnjeno, da je to merilo, če se uporabi, med elementi, ki jih Komisija mora upoštevati za ugotovitev obstoja take pomoči (sodba z dne 5. junija 2012, Komisija/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, točka 103).
- 55 Zato mora Komisija, če je očitno, da bi bilo mogoče uporabiti merilo zasebnega vlagatelja, zadevno državo članico pozvati, naj ji predloži vse upoštevne podatke, na podlagi katerih bo lahko preverila, ali so pogoji za uporabnost in uporabo tega merila izpolnjeni, in lahko preučitev takih podatkov zavrne le, če so bili predloženi dokazi ugotovljeni po sprejetju odločbe o zadevni naložbi (sodba z dne 5. junija 2012, Komisija/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, točka 104). Če zadevna država članica Komisiji

predloži zahtevane dokaze, mora ta opraviti celovito presojo, pri čemer mora upoštevati vse upoštevne dokaze v tej zadevi, na podlagi katerih bo lahko odločila, ali upravičeno podjetje takih olajšav očitno ne bi prejelo od zasebnega subjekta (sodba z dne 24. januarja 2013, Frucona Košice/Komisija, C-73/11 P, EU:C:2013:32, točka 73).

- 56 Kljub temu, če se država članica v upravnem postopku sklicuje na merilo zasebnega vlagatelja, mora v primeru dvoma nedvoumno in na podlagi objektivnih in preverljivih elementov dokazati, da je izvedeni ukrep sprejela kot delničarka. Na podlagi teh dokazov mora biti jasno razvidno, da je zadevna država članica predhodno ali sočasno z dodelitvijo gospodarske prednosti z dejansko izvedenim ukrepom sprejela odločitev o naložbi v podjetje pod javnim nadzorom. V zvezi s tem bi bili lahko zlasti potrebni dokazi, na podlagi katerih bi bilo razvidno, da ta odločitev temelji na ekonomskih ocenah, primerljivih s tistimi, ki bi jih v okoliščinah obravnavane zadeve opravil razumen zasebni vlagatelj, ki je v zelo podobnem položaju kot država članica, preden bi izvedel navedeno naložbo, da bi lahko opredelil prihodnji donos take naložbe (sodba z dne 5. junija 2012, Komisija/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, točke od 82 do 84).
- 57 Nasprotno pa ekonomske ocene, podane po tem, ko je bila ugodnost dana, naknadna ugotovitev dejanske donosnosti naložbe, ki jo izvede zadevna država članica, ali naknadne utemeljitve dejansko uporabljenega postopka ne morejo zadostovati kot dokaz, da je ta država članica predhodno ali sočasno s to ugodnostjo tako odločitev sprejela kot delničarka (sodba z dne 5. junija 2012, Komisija/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, točka 85). Za preveritev vprašanja, ali je država ravnala kot preudaren vlagatelj, ki deluje pod pogoji tržnega gospodarstva, je potrebna umestitev v obdobje, v katerem so bili sprejeti ukrepi finančne podpore, da se oceni gospodarska racionalnost ravnanja države in s tem prepreči kakršna koli ocena na podlagi poznejših razmer (sodba z dne 16. maja 2002, Francija/Komisija, C-482/99, EU:C:2002:294, točka 71). To je tako zlasti, če Komisija preiskuje obstoj državne pomoči v zvezi z ukrepom, ki ji ni bil priglašen in ki ga je zadevni javni subjekt v času, ko je Komisija izvajala preiskavo, že izvedel (glej v tem smislu sodbo z dne 25. junija 2015, SACE in Sace BT/Komisija, T-305/13, v pritožbenem postopku, EU:T:2015:435, točka 94).
- 58 Nazadnje, glede obsega sodnega nadzora izpodbijanega sklepa glede na člen 107(1) PDEU je treba poudariti, da ima pojem državne pomoči, kot je opredeljen v tej določbi, pravni značaj in ga je treba razlagati na podlagi objektivnih dejavnikov. Zato mora sodišče Unije načeloma in upoštevajoč konkretne dejavnike spora, o katerem odloča, ter tehničnost ali zapletenost presoje, ki jo je opravila Komisija, izvajati celoten nadzor glede vprašanja, ali ukrep spada na področje uporabe člena 107(1) PDEU (glej sodbo z dne 2. marca 2012, Nizozemska/Komisija, T-29/10 in T-33/10, EU:T:2012:98, točka 100 in navedena sodna praksa).
- 59 Vendar pa je Sodišče prav tako razsodilo, da je sodni nadzor v zvezi z vprašanjem, ali ukrep spada na področje uporabe člena 107(1) PDEU, omejen, če je presoja, ki jo je opravila Komisija, tehnična ali zapletena. Vendar mora Splošno sodišče presoditi, ali je tako (glej sodbo z dne 2. marca 2012, Nizozemska/Komisija, T-29/10 in T-33/10, EU:T:2012:98, točka 101 in navedena sodna praksa). Glede tega velja, da kadar mora Komisija, zato da bi preverila, ali ukrep spada na področje uporabe člena 107(1) PDEU, uporabiti merilo zasebnega vlagatelja, uporaba tega merila na splošno zahteva, da Komisija opravi zapleteno gospodarsko presojo (glej v tem smislu sodbo z dne 2. septembra 2010, Komisija/Scott, C-290/07 P, EU:C:2010:480, točka 68).
- 60 Vendar, čeprav ima Komisija široko diskrecijsko pravico, katere izvajanje vključuje gospodarsko presojo, ki jo je treba izvesti v okviru Unije, to ne pomeni, da mora sodišče Unije opustiti nadzor nad razlago, ki jo v zvezi z gospodarskimi podatki poda Komisija. V skladu s sodno prakso mora namreč sodišče Unije med drugim preveriti ne le vsebinsko pravilnost navedenih dokazov, njihovo zanesljivost in doslednost, ampak tudi, ali ti dokazi vsebujejo vse upoštevne podatke, ki jih je treba upoštevati pri presoji zapletene situacije, in ali lahko utemeljijo iz njih izvedene sklepe (sodbi z dne 2. septembra 2010, Komisija/Scott, C-290/07 P, EU:C:2010:480, točki 64 in 65, in z dne 2. marca 2012, Nizozemska/Komisija, T-29/10 in T-33/10, EU:T:2012:98, točka 102).

- 61 Vendar sodišče Unije v okviru tega nadzora ne more s svojo gospodarsko presojo nadomestiti presoje Komisije. Nadzor, ki ga sodišča Unije izvajajo nad zapleteno ekonomsko presojo Komisije, je namreč omejen, in sicer nujno omejen na preverjanje spoštovanja postopkovnih pravil in obrazložitve, pravilnosti dejanskega stanja ter morebitnega obstoja očitnih napak pri presoji in zlorabe pooblastil (sodbi z dne 2. septembra 2010, Komisija/Scott, C-290/07 P, EU:C:2010:480, točka 66, in z dne 2. marca 2012, Nizozemska/Komisija, T-29/10 in T-33/10, EU:T:2012:98, točka 103).
- 62 Trditve tožeče stranke glede vsakega od spornih ukrepov je treba preizkusiti na podlagi te sodne prakse.
- Ukrep št. 2 (poroštvo iz leta 2008)
- 63 Tožeča stranka trdi, da poroštvo iz leta 2008 ne daje nobene prednosti v smislu člena 107(1) PDEU, ker izpolnjuje pogoje iz točke 3.2, od (a) do (d), Obvestila o poroštvih.
- 64 Komisija naj bi na prvem mestu napačno uporabila pogoj iz točke 3.2(a) Obvestila o poroštvih, ki za izključitev prisotnosti državne pomoči nalaga, da posojilojemalec ni v finančnih težavah.
- 65 Gospodarski položaj družbe Larko naj bi se poslabšal proti sredini leta 2008, medtem ko naj bi v obdobju od leta 2004 do sredine leta 2008 imela pozitiven donos in pozitivne gospodarske podatke, zato je bila „podjetje v težavah“ v smislu Smernic za reševanje in prestrukturiranje šele od leta 2009, ko se je njen gospodarski položaj poslabšal zaradi padca mednarodne cene niklja.
- 66 Odločilni datum za uporabo merila zasebnega vlagatelja, to je datum, na katerega je dano poroštvo, naj bi bil v drugem polletju leta 2008, to je pred koncem poslovnega leta 2008 in tako preden so se negativni rezultati pojavili v njenih računovodskih izkazih. Poleg tega naj bi v nasprotju z navedbami Komisije družba Larko s tem, da je v šestih mesecih po koncu poslovnega leta 2008 sklicala skupščino delničarjev družbe, spoštovala obveznost iz grške zakonodaje, da sprejme ustrezne ukrepe, če se njen lastniški kapital zmanjša pod 50 %.
- 67 Komisija naj bi na drugem mestu napačno uporabila pogoj iz točke 3.2(d) Obvestila o poroštvih, ki določa, da se za poroštvo plača tržno oblikovana premija.
- 68 Najprej, letna poroštvena premija v višini 1 % naj bi odražala dobro likvidnost družbe Larko v času dodelitve poroštva, pri čemer se je upoštevala njena donosnost v preteklih treh letih; dalje, družba Larko naj bi istega leta 2008 pridobila posojilo brez poroštva od ATE Bank in, nazadnje, navedena premija naj bi se ujemala s premijami, ki jih je grška država prejela za poroštva za posojila, dana drugim družbam, ki so bila v položaju, podobnem njenemu.
- 69 Na tretjem mestu naj bi Komisija napačno uporabila pogoja iz točke 3.2, (b) in (c), Obvestila o poroštvih, od katerih prvi določa, da mora biti poroštvo povezano s specifično finančno transakcijo, imeti določen najvišji znesek in omejeno trajanje, drugi pa, da poroštvo „ne zajema več kot 80 % neodplačanega posojila ali druge finančne obveznosti; ta omejitev se ne uporablja za poroštva, ki zajemajo dolžniške vrednostne papirje“.
- 70 Komisija naj ne bi upoštevala, da je bilo mogoče poroštvo natančno izmeriti, in da je bila stopnja kritja stoddostno upravičena, ker je šlo za poroštvo, dano za kritje posojila v smislu Direktive 2004/109/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 2004 o uskladitvi zahtev v zvezi s preglednostjo informacij o izdajateljih, katerih vrednostni papirji so sprejeti v trgovanje na reguliranem trgu, in o spremembah Direktive 2001/34/ES (UL 2004, L 390, str. 38).
- 71 Komisija prereka trditve tožeče stranke.

- 72 Spomniti je treba, da je Komisija v izpodbijanem sklepu ugotovila, da je zadevni ukrep pomenil selektivno prednost za družbo Larko, ker ta ni izpolnjevala pogojev iz točke 3.2, (a) in (d), Obvestila o poroštvih: na eni strani je bila družba Larko podjetje v težavah, na drugi pa premija v višini 1 % ni odražala tveganja nevrčila posojil, zavarovanih s poroštvom.
- 73 Zato je treba preveriti, ali je Komisija upravičeno ugotovila, da v obravnavani zadevi niso bili izpolnjeni pogoji iz točke 3.2, (a) in (d), Obvestila o poroštvih, in če je tako, ali je neobstoj navedenih pogojev zadostoval za dokaz, da je zadevni ukrep družbi Larko podeljeval prednost v smislu člena 107(1) PDEU, in to neodvisno od pogojev iz točke 3.2, (b) in (c), tega obvestila.
- 74 Prvič, v zvezi s pogojem iz točke 3.2(a) Obvestila o poroštvih je treba preveriti, ali je lahko Komisija upravičeno ugotovila, da je bila družba Larko podjetje v težavah v smislu tega obvestila, in če je tako, ali je grška država vedela ali bi morala vedeti za težave te družbe ob dodelitvi poroštva iz leta 2008.
- 75 V zvezi z opredelitvijo družbe Larko kot „podjetja v težavah“ je treba opozoriti, da točka 3.2 (a) Obvestila v poroštvu napotuje na Smernice za reševanje in prestrukturiranje.
- 76 Te smernice v delu, ki je upošteven v obravnavani zadevi, določajo:
- v smislu točke 9 je neko podjetje v težavah, „ko ni zmožno z lastnimi sredstvi ali s sredstvi, ki jih lahko pridobi od svojih lastnikov/delnicarjev ali upnikov, preprečiti izgube, ki bi brez zunanjega posredovanja državnih organov kratkoročno ali srednjeročno skoraj gotovo ogrozile obstoj družbe“;
  - v smislu točke 10(a) se za podjetje šteje, da je načeloma in ne glede na velikost v težavah „v primeru družbe z omejeno odgovornostjo, pri kateri je izgubljena več kot polovica njenega osnovnega kapitala, in je bila v preteklih 12 mesecih izgubljena več kot četrtina tega kapitala“;
  - v smislu točke 11 lahko „podjetje [...] velja za podjetje v težavah, tudi če ni izpolnjena nobena od okoliščin, določenih v točki 10, zlasti ob prisotnosti običajnih znakov podjetja v težavah, kot so naraščajoče izgube, upadanje prometa, kopičenje zalog, presežki prostih zmogljivosti, padanje denarnih tokov, naraščajoči dolgovi, naraščajoči stroški obresti ali zmanjševanje čiste vrednosti sredstev.“
- 77 V obravnavani zadevi je Komisija v uvodnih izjavah od 56 do 66 izpodbijanega sklepa družbo Larko opredelila kot „podjetje v težavah“ v času dodelitve spornih ukrepov, vključno s poroštvom iz leta 2008. Komisija se je oprla na računovodske izkaze družbe Larko za poslovna leta od leta 2007 do prvega polletja 2012 in navedla te okoliščine:
- prvič, kar zadeva uporabo točke 10(a) Smernic za reševanje in prestrukturiranje, je družba Larko med letom 2008 imela negativen lastniški kapital, njena nakopičena izguba pa je presegala znesek njenega družbenega kapitala. V zvezi s tem naj se znesek njenega družbenega kapitala ne bi znižal za več kot polovico, kot je določeno v točki 10 navedenih smernic, zgolj zato, ker ni sprejela ustreznih ukrepov, določenih z grško zakonodajo;
  - drugič, kar zadeva točko 11 navedenih smernic, je družba Larko utrpela znaten upad prometa med letoma 2007 in 2009 ter znatne izgube v letih 2008 in 2009. Poleg tega, čeprav je v letih 2010 in 2011 povečala promet in prihodke, ti rasti nista bili zadostni za njeno finančno sanacijo.
  - tretjič, v nasprotju z ugotovitvami grških organov težave družbe Larko v letih 2008 in 2009 niso bile posledica znižanja cene feroniklja.

- 78 Ugotoviti je treba, da je imela tožeča stranka na podlagi ekonomskih rezultatov, na katere se sklicuje izpodbijani sklep in ki jih tožeča stranka ne izpodbija, med drugim negativen lastniški kapital, kar je povzročilo znatno izgubo za znesek njenega družbenega kapitala, upad prometa za skoraj polovico glede na prejšnje leto in znatne izgube.
- 79 V zvezi s tem je treba najprej navesti, da je mogoče obstoj negativnega lastniškega kapitala, na katerega se sklicuje Komisija, šteti za pomemben znak finančnih težav podjetja (glej v tem smislu sodbo z dne 3. marca 2010, Freistaat Sachsen in drugi/Komisija, T-102/07 in T-120/07, EU:T:2010:62, točka 106). To velja tudi za znatno zmanjšanje prometa in pomembne skupne izgube družbe Larko leta 2008, kar so okoliščine, na katere se sklicuje točka 11 Smernic za reševanje in prestrukturiranje (glej točko 77, tretji pododstavek, zgoraj).
- 80 Dalje, iz dokumentov, ki so priloženi spisu zadeve, izhaja, da je bilo poroštvo iz leta 2008 dano s sklepom ministra z dne 22. decembra 2008. Zato to, da naj bi se poslabšanje začelo kazati šele od sredine leta 2008, Komisiji ni preprečilo ugotovitve, da je bila družba Larko konec leta 2008, ob dodelitvi poroštva, v težavah.
- 81 Nazadnje, kot je bilo poudarjeno v točkah 63 in 64 izpodbijanega sklepa, s tem, da je težave povzročil nepričakovan padec cene feroniklja, tudi če bi bilo to dokazano, ni mogoče podvomiti v ugotovitev, da je bila družba Larko podjetje v težavah.
- 82 Iz tega izhaja, da je lahko Komisija na podlagi elementov, s katerimi je razpolagala, in ob upoštevanju svoje diskrecijske pravice (glej sodno prakso, navedeno zgoraj v točki 60) upravičeno ugotovila, da je bila družba Larko v času, ko ji je bilo dano poroštvo iz leta 2008, podjetje v težavah.
- 83 Kljub temu je treba preveriti, ali je grška država kot delničar družbe Larko v času dodelitve poroštva iz leta 2008 morala vedeti za težave te družbe. V skladu s sodno prakso, navedeno zgoraj v točki 56, je namreč treba vprašanje, ali je država članica ravnala kot zasebni vlagatelj, preučiti glede na čas, ko je sprejela odločitev o investiciji.
- 84 Tožeča stranka trdi, da so se te težave pokazale šele po koncu leta 2008, ko so bile povzete v finančnih podatkih, ugotovljenih ob koncu proračunskega leta. V odgovor na vprašanje Splošnega sodišča je pojasnila, da kot družba, ki ne kotira na borzi, ni imela obveznosti priprave četrletnih izkazov ali drugih vmesnih bilanc in Splošnemu sodišču ni predložila teh elementov.
- 85 V spisu zadeve ni nobenega elementa, ki bi z gotovostjo dokazoval, da je država članica v času dodelitve poroštva iz leta 2008 vedela za težave družbe Larko. Zato se postavlja vprašanje, ali je Komisija s tem, da se je v bistvu oprla na domnevo, da bi grška država konec leta 2008 ob dodelitvi poroštva morala poznati težave družbe Larko, zadostila svojemu dokaznemu bremenu.
- 86 V zvezi s tem je treba navesti, da v smislu sodne prakse, navedene zgoraj v točki 56, če se država članica v upravnem postopku sklicuje na merilo zasebnega vlagatelja, mora v primeru dvoma nedvoumno in na podlagi objektivnih in preverljivih elementov dokazati, da je izvedeni ukrep sprejela kot delničarka, zlasti na podlagi dokazov, iz katerih bi bilo razvidno, da njena odločitev temelji na ekonomskih ocenah, primerljivih s tistimi, ki bi jih v okoliščinah obravnavane zadeve opravil razumen zasebni vlagatelj, ki je v zelo podobnem položaju kot država članica, preden bi izvedel navedeno naložbo, da bi lahko opredelil prihodnji donos take naložbe.
- 87 V obravnavani zadevi je Komisija že v sklepu o začetku postopka ugotovila, da je bila družba Larko podjetje v težavah od leta 2008, kar naj bi izhajalo iz računovodskih izkazov družbe Larko, kot je bilo navedeno zgoraj v točki 78. Tožeča stranka je poleg tega v svojih pisanjih trdila, da „se je njena slaba gospodarska slika [...] začela zaznavati od julija 2008“ in, čeprav je poudarila, da „je bila dobičkonosna

in imela dobre gospodarske podatke vse do sredine [tega] leta“, je priznala, da je „nato pri njej prišlo do brutalnega poslabšanja, ki jo je na koncu leta privedlo do tega, da je imela izjemno negativno sliko stanja“.

- 88 Kljub temu ne grški organi v upravnem postopku ne tožeča stranka na tej stopnji niso dokazali, da je grška država izvedla kakršen koli postopek, da bi se pozanimala o gospodarskem in finančnem stanju družbe Larko v času dodelitve poroštva iz leta 2008. Dokazali niso niti, med drugim na podlagi knjigovodskih dokumentov zadnjenavedene, da niso mogli poznati finančnih težav, s katerimi se je soočala tožeča stranka.
- 89 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da je Komisija razumno ali vsaj ne očitno napačno štela, da bi se poučen delničar vsaj pozanimal o trenutnem gospodarskem in finančnem položaju podjetja, preden bi mu dal poroštvo, kot je tisto iz leta 2008. Poleg tega je šlo za večinskega delničarja tega podjetja in ukrep je bil dodeljen proti koncu računovodskega leta.
- 90 Ob upoštevanju teh ugotovitev je treba poudariti, da Komisija ni storila očitne napake pri presoji s tem, da je družbo Larko opredelila kot podjetje, ki je bilo v času dodelitve ukrepa št. 2 v težavah, in zato ugotovila, da pogoj iz točke 3.2(a) Obvestila o poroštvih ni bil izpolnjen.
- 91 Na drugem mestu je treba opozoriti, da točka 3.2(d) Obvestila o poroštvih v bistvu določa, da bi bilo treba za sprejetje tveganja navadno plačati primerno poroštveno premijo na znesek, ki ga pokriva poroštvo.
- 92 Natančneje, v smislu točke 3.2(d) Obvestila o poroštvih je treba ceno, plačano za poroštvo, primerjati z ustrežno referenčno poroštveno premijo, ki jo je mogoče najti na finančnih trgih. Če ni takšne premije, je treba skupne stroške financiranja posojila s poroštvom, skupaj z obrestmi posojila in poroštveno premijo, primerjati s tržno ceno podobnega posojila brez poroštva. V obeh primerih se upoštevajo značilnosti poroštva in posameznega posojila, zlasti znesek in trajanje transakcije, zavarovanje, ki ga da posojiljemalec, in druge vidike, ki vplivajo na oceno stopnje vračila, verjetnost neplačila zaradi finančnega položaja posojiljemalca, njegov sektor dejavnosti in obete ter druge gospodarske razmere. Ta analiza bi lahko predvsem omogočila, da se posojiljemalec razvrsti z bonitetno oceno tveganja (ratingom) bodisi na temelju bonitetne ocene, ki jo dodeli mednarodno priznana bonitetna agencija, bodisi notranje bonitetne ocene banke, ki zagotovi zadevno posojilo.
- 93 V obravnavani zadevi je Komisija v točki 73 izpodbijanega sklepa štela, da „letne poroštvene premije v višini 1 % ni mogoče obravnavati, kot da odraža tveganje nevrčila posojil, zavarovanih s poroštvom, glede na velike finančne težave družbe [Larko] in zlasti glede na njeno visoko razmerje med dolgovi in lastniškim kapitalom“.
- 94 Čeprav ta ugotovitev ni posebej razčlenjena, pri njej ni podana očitna napaka pri presoji.
- 95 Res je sicer, da Komisija ni ugotovila niti referenčne poroštvene premije, ki jo je mogoče najti na finančnih trgih, niti tržne cene podobnega posojila brez poroštva. Poleg tega družbe Larko ni uvrstila na podlagi bonitetne ocene, ki jo dodeli mednarodna agencija ali banka, ki zagotovi zadevno posojilo.
- 96 Vendar ob upoštevanju gospodarskih in finančnih težav družbe Larko ni bila očitno napačna ugotovitev, da ta brez državnega posredovanja poroštva iz leta 2008 ne bi mogla pridobiti v zameno za plačilo tako nizke premije, ki se na splošno uporablja za transakcije, pri katerih ni podano visoko tveganje.
- 97 Poleg tega, čeprav je Komisija v točki 37 sklepa o začetku postopka jasno navedla, da ni na prvi pogled očitno, da premija v višini 1 % odraža tveganje nevrčila posojil, zavarovanih s poroštvom, glede na znatne finančne težave družbe Larko in zlasti na visoko razmerje dolgov in lastniškega kapitala ter na

- obstoj negativnega lastniškega kapitala, ne tožeča stranka ne grški organi med formalnim postopkom preiskave niso predložili elementov, ki bi dokazovali, da je zadevna premija ustrezala premiji, ki jo je mogoče najti na finančnih trgih, ali tržni ceni podobnega posojila brez poroštva.
- 98 Komisija se je lahko v teh okoliščinah upravičeno omejila na navedbo, da letne poroštvne premije v višini 1 % glede na gospodarski položaj družbe Larko ni mogoče šteti za tako, ki odraža tveganje neplačila posojil, zavarovanih s poroštvom.
- 99 Glede preostalih posebnih trditev tožeče stranke je treba poudariti, prvič, da je glede na njene težave težko verjeti, da bi zasebni vlagatelj zadevno poroštvo dal zgolj na podlagi donosnosti družbe Larko v preteklih treh letih, brez vsakršnega elementa, ki bi dokazoval trenutno trdnost zadevne družbe in brez vsakršnega sklicevanja na njene bodoče obete.
- 100 Drugič, ugotoviti je treba, da je ATE Bank dala posojilo brez poroštva, ne zadostuje za dokaz dobre likvidnosti družbe Larko, ker ATE Bank spada pod grško državo. Poleg tega, kot je trdila Komisija, to, da je po pridobitvi posojila brez poroštva od ATE Bank družba Larko dobila posojilo, za katero se je zahtevalo sporno poroštvo, dokazuje, da se je gospodarski položaj zadnjenavedene dodatno poslabšal v tem letu.
- 101 Tretjič, tega, da je grška država tudi drugim družbam dala poroštvo s primerljivo premijo, ni mogoče izenačiti z ravnanjem zasebnega vlagatelja.
- 102 Iz tega izhaja, da Komisija ni storila očitne napake pri presoji s tem, da je ugotovila, da letna poroštvna premija v višini 1 % ni bila v skladu z ravnanjem zasebnega vlagatelja.
- 103 Na tretjem mestu se postavlja vprašanje, ali, kot to trdi tožeča stranka, spoštovanje pogojev iz točke 3.2, (b) in (c), Obvestila o poroštvih zadostuje za izključitev obstoja prednosti v smislu člena 107(1) PDEU, tudi če pogoji iz točke 3.2, (a) in (d), navedenega obvestila niso izpolnjeni.
- 104 V zvezi s tem je treba spomniti, da je v točki 3.2 navedenega obvestila pojasnjeno, da izpolnjevanje vseh pogojev iz navedene točke, od (a) do (d), „izključuje obstoj državne pomoči“. Iz tega izhaja, da spoštovanje enega ali več od teh pogojev samo po sebi ne zadostuje za izključitev prisotnosti državne pomoči.
- 105 Čeprav je res, da – kot je pojasnjeno v točki 3.6 Obvestila o poroštvih, na katero se sklicuje tožeča stranka – nespoštovanje katerega od pogojev, ki jih ta določa, ne povzroči samodejne opredelitve poroštva kot državno pomoč, je treba ugotoviti, da, kot izhaja iz točk od 74 do 102 zgoraj, Komisija v izpodbijanem sklepu ni opravila takšne samodejne opredelitve, ampak je sklep utemeljila na konkretnih elementih, katerih cilj je bil dokazati, da sporni ukrep ni bil v skladu z načelom zasebnega vlagatelja.
- 106 Ob upoštevanju teh ugotovitev je treba navesti, da trditev tožeče stranke, ki se nanašajo na spoštovanje pogojev iz točke 3.2, (b) in (c), Obvestila o poroštvih, ni mogoče upoštevati. Spoštovanje teh dveh pogojev namreč, tudi če se izkaže za podano, ne zadostuje za izključitev obstoja prednosti v smislu člena 107(1) PDEU.
- 107 Zato je treba prvi del prvega tožbenega razloga v delu, v katerem se nanaša na ukrep št. 2, zavrtni.

– Ukrep št. 3 (dokapitalizacija iz leta 2009)

- 108 Tožeča stranka trdi, da dokapitalizacija iz leta 2009 ne daje nobene prednosti v smislu člena 107(1) PDEU, ker je na podlagi teh elementov v skladu z načelom zasebnega vlagatelja:
- prvič, grška država je kot delničar s to dokapitalizacijo želela zagotoviti dolgoročno donosnost družbe Larko z zaščito gospodarske vrednosti zadnjenavedene družbe v obdobju recesije in z dosego dobička na srednji in dolgi rok s prodajo družbe;
  - drugič, dokapitalizacijo je spremljalo sprejetje ukrepov, katerih namen je bil znižanje stroškov proizvodnje in povečanje konkurenčnosti družbe Larko;
  - tretjič, država si je večinski delež prizadevala pridobiti zato, da bi začela prodajo družbe;
  - četrtič, v izpodbijanem sklepu naj bi bila storjena napaka glede presoje udeležbe banke ETE pri zadevni dokapitalizaciji;
  - petič, navedeni sklep naj bi napačno opredelil razlike med udeležbo banke ETE in udeležbo države. Podredno, dokapitalizacija iz leta 2009 se ne bi smela šteti za prednost v smislu člena 107(1) PDEU glede zneska, ki je potreben za ohranitev iste stopnje udeležbe, kot ki jo je grška država v družbi Larko imela pred dokapitalizacijo, in torej za obvarovanje njenega „dinamičnega položaja kot delničarja“.
- 109 Komisija prereka trditve tožeče stranke.
- 110 Komisija je v izpodbijanem sklepu štela, da dokapitalizacija iz leta 2009 tožeči stranki daje prednost v smislu člena 107(1) PDEU, ker na eni strani delničarjem ni bil predložen načrt prestrukturiranja pred dokapitalizacijo, čeprav je bila družba Larko podjetje v težavah, in ker na drugi strani končni znesek dokapitalizacije ni zadostoval za pokritje negativnega lastniškega kapitala družbe Larko in ga zato ni mogoče šteti za ukrep, s katerim se ščiti vrednost družbe in podpira njeno prestrukturiranje. Komisija je prav tako poudarila, najprej, da udeležba banke ETE ni zadosten dokaz za sočasnost udeležbe države in zasebnih delničarjev, ker je bila ta družba z družbo Larko povezana ne samo kot delničar, ampak tudi kot upnik, dalje, da je država dala družbi Larko poroštvo že leta 2008, in, nazadnje, da je drugi delničar, družba Public Power Corporation, izjavila, da ne bo sodelovala v dokapitalizaciji.
- 111 V zvezi s tem je treba poudariti, da tožeča stranka, kot trdi Komisija, ni predložila nobenega dokaza, zlasti ne pravega poslovnega načrta (*business plan*), ki bi dokazoval, da je grška država ocenila dolgoročno donosnost družbe Larko. Tožeča stranka je v odgovor na vprašanje Splošnega sodišča predložila zapisnik izredne seje njenega upravnega odbora z dne 18. marca 2009, ki naj bi dokazoval, da je predsednik upravnega odbora navedel, da je bil poslovni načrt predložen na sestanku z ministrstvom za finance in drugimi delničarji z dne 19. decembra 2008. Vendar iz spisa zadeve ne izhaja, da bi bil takšen načrt, ki sicer ni bil posredovan Splošnemu sodišču in katerega obstoj Komisija prereka, v upravnem postopku posredovan Komisiji. Obstoj tega načrta, tudi če se šteje za dokazan in neodvisno od njegove vsebine, zato ni upošteven za presojo zakonitosti izpodbijanega sklepa.
- 112 V teh okoliščinah neobstoj vsakršnega dokaza o tem, da je grška država ocenila dolgoročno donosnost družbe Larko, pomeni pomemben indic za gospodarsko neracionalnost zadevne dokapitalizacije.
- 113 V nasprotju s tem, kar je Komisija trdila v uvodni izjavi 80 izpodbijanega sklepa, realna dokapitalizacija, ki je v uvodni izjavi 16 tega sklepa opredeljena v višini 65,5 milijona EUR, od katerih je približno 45 milijonov EUR plačala grška država, sicer ni bila nezadostna za pokritje negativnega lastniškega kapitala družbe Larko, ki je, kot izhaja iz tabele iz uvodne izjave 56 navedenega sklepa, znašal 35 milijonov EUR. Vendar gre za napako, ki ne more omajati utemeljenosti presoje Komisije, ki temelji predvsem na neobstoju načrta prestrukturiranja.

- 114 Zato je bila razumna ali vsaj ne očitno napačna ugotovitev, da v okoliščinah obravnavane zadeve poučen vlagatelj kot delničar ne bi izvedel tako pomembne dokapitalizacije, ne da bi razpolagal s kakršnim koli dokazom glede gospodarskih in finančnih obetov te družbe niti načrtom prestrukturiranja, ker je bila družba Larko podjetje v težavah.
- 115 Druge posebne trditve tožeče stranke ne omajajo te ugotovitve.
- 116 Najprej, to, da so bili načeloma določeni ukrepi sanacije in za zagotovitev preživetja, tudi če se šteje za dokazano, samo po sebi ni dokaz za donosnost dokapitalizacije iz leta 2009 in to toliko bolj ob neobstoju pravega načrta prestrukturiranja. Enako velja za dokument, ki ga je tožeča stranka predložila v odgovor na vprašanja Splošnega sodišča in vsebuje seznam – zelo splošnih – ukrepov za zmanjšanje stroškov, tudi če se šteje, da so grški organi v upravnem postopku predložili ta seznam, kar pa ni bilo dokazano.
- 117 Dalje, tožeča stranka ni predložila nobenega dokaza iz časa pred dokapitalizacijo iz leta 2009 o tem, da je država s tem ukrepom dejansko želela pridobiti večinsko udeležbo v kapitalu družbe Larko in da je bila ta strategija v skladu z načelom zasebnega vlagatelja. Poleg tega zapisniki skupščine delničarjev družbe Larko iz leta 2009, ki jih je predložila tožeča stranka, ne vsebujejo nobene jasne navedbe v tem smislu.
- 118 Poleg tega iz nobenega elementa spisa ne izhaja, da bi to, da bi grška država pridobila večinski delež, pripomoglo k prodaji družbe Larko pod boljšimi pogoji in da bi posledično ta nakup bil v skladu z ravnanjem zasebnega delničarja.
- 119 Nazadnje, kar zadeva sočasno sodelovanje banke ETE pri dokapitalizaciji iz leta 2009, je treba na eni strani opozoriti, da sočasnost javnih in zasebnih naložb, pa čeprav ob znatnih zasebnih naložbah, ne more sama po sebi zadostovati za ugotovitev neobstoja pomoči v smislu člena 107(1) PDEU, ne da bi se upoštevali ostali upoštevni dejanski in pravni elementi (glej v tem smislu sodbo z dne 11. septembra 2012, Corsica Ferries France/Komisija, T-565/08, EU:T:2012:415, točka 122).
- 120 Na drugi strani je treba poudariti tudi, da je znesek vložka države dvakratnik zneska vložka banke ETE in da je slednja, ki je bila pred dokapitalizacijo glavni delničar družbe Larko, po tej transakciji postala njen drugi delničar. Poleg tega letno finančno poročilo banke ETE za leto 2008, ki ga je predložila Komisija, potrjuje, da je banka ETE popolnoma odpisala knjigovodsko vrednost udeležbe v kapitalu družbe Larko, ker glede na finančne težave družbe Larko ni predvidevala, da bo dobila povrnjeno knjigovodsko vrednost naložbe. V takšnih okoliščinah udeležba banke ETE ne more nikakor utemeljiti trditve tožeče stranke.
- 121 Zato je treba prvi del prvega tožbenega razloga v delu, v katerem se nanaša na ukrep št. 3, zavrniti.
- *Ukrep št. 4 (poroštvo iz leta 2010)*
- 122 Tožeča stranka trdi, da poroštvo iz leta 2010 ne daje nobene prednosti v smislu člena 107(1) PDEU, ker je ob upoštevanju teh elementov v skladu z načelom zasebnega vlagatelja:
- prvič, dodelitev poroštva je bila v okoliščinah obravnavane zadeve pogosta praksa, toliko bolj, ker je sodba Areios Pagos (kasacijsko sodišče), s katero je bil odobren odlog izvršitve, štela za verjeten uspeh družbe Larko v postopku v glavni stvari;
  - drugič, družba Larko je bila podjetje v težavah in bi utrpela nepopravljivo škodo zaradi pospešitve zasega sredstev ob nedodelitvi poroštva, zaradi česar jo je morala grška država kot delničar podpreti, da bi pripravila njeno privatizacijo;

- tretjič, kritje, trajanje in premija poročstva iz leta 2010 so ustrezali tržnim pogojem;
  - četrtrič, v nasprotju z navedbami v uvodni izjavi 42 izpodbijanega sklepa iz ničesar ne izhaja, da banka ETE ob neobstoju državnega poročstva ne bi zagotovila bančne garancije. Vsekakor je bila banka ETE v prav posebnem položaju, ker je bila glavni delničar družbe, ki je bila upnica družbe Larko, njene nasprotne stranke v sodnih postopkih, v okviru katerih je bilo dano poročstvo iz leta 2010.
- 123 Tožeča stranka poleg tega mimogrede trdi, da ta ukrep ne daje prednosti, ker ima država dolgove do nje in to neodvisno od tega, da grški organi v nasprotju z ukrepom št. 6 te trditve v upravnem postopku niso navedli.
- 124 Komisija prereka trditve tožeče stranke.
- 125 Komisija je v izpodbijanem sklepu ugotovila, da bi lahko v podobnih okoliščinah dodelitev poročstva sicer pomenila poslovno prakso, vendar je v obravnavanem primeru država prevzela celotno tveganje in s tem dala poročstvo za dolg, čeprav je bila družba Larko v težavah in zasebni delničar, banka ETE tega tveganja ni nosila sorazmerno. Poleg tega zadevni ukrep ne izpolnjuje pogojev iz točke 3.2 Obvestila o poročstvih, saj premija v višini 2 % ne odraža tveganja neplačila družbe Larko.
- 126 Navesti je treba, da trditve tožeče stranke ne morejo omajati te ugotovitve.
- 127 Prvič, nič ne kaže na to, da je sodba Areios Pagos (kasacijsko sodišče) o odlogu izvršitve uspeh družbe Larko v sporu o glavni stvari štela za verjeten. V nasprotju s trditvami tožeče stranke to, da to sodišče predlog za odlog izvršitve zavrne, „če se ne šteje za verjetno, da obstaja nevarnost škode“, ne pomeni nujno, da v nasprotnem primeru, kadar sodišče odlog odobri, kot v obravnavani zadevi, šteje za verjeten uspeh v sporu o glavni stvari, ker se zgoraj navedena sodba nanaša zgolj na možnost škode in ne na obstoj dolga v sporu o glavni stvari.
- 128 Te trditve nikakor ni mogoče upoštevati. Komisija je namreč obstoj državne pomoči neodvisno od verjetnosti uspeha v nacionalnem sporu in torej obsoja dolga ugotovila na podlagi tega, da je država prevzela celotno tveganje in dala poročstvo za dolg, čeprav je bila družba Larko v težavah, da zasebni delničar, banka ETE tega tveganja ni nosil sorazmerno in da premija v višini 2 % ni odražala tveganja neplačila družbe Larko (glej točko 125 zgoraj).
- 129 Drugič, to, da je bila družba Larko podjetje v težavah, z vidika zasebnega delničarja ne upravičuje, da je država ob nujnosti posredovanja delničarjev sama prevzela celotno tveganje v zameno za plačilo zelo nizke premije.
- 130 Tretjič, tožeča stranka ni dokazala, da naj bi Komisija storila očitno napako pri presoji s tem, da je štela, da premija v višini 2 % ni ustrezala tržnim pogojem ob upoštevanju znižane višine te premije in tega, da je za družbo Larko kot podjetje v težavah obstajalo tveganje neplačila.
- 131 Četrtrič, neodvisno od tega, ali so grški organi priznali, da banka ETE bančne garancije ne bi odobrila ob neobstoju državnega poročstva, kot to izhaja iz uvodne izjave 42 izpodbijanega sklepa, je treba ugotoviti, da v nasprotju s tem, kar se lahko razumno pričakuje od zasebnega delničarja, banka ETE tveganja, ki je izhajalo iz zadevnega poročstva, ni delila z državo.
- 132 Vsekakor velja, kot je bilo navedeno zgoraj – tudi če se glede na poseben položaj banke ETE šteje, da tej ni bilo treba deliti tveganja poročstva iz leta 2010 – da družba Larko takšnega poročstva ne bi mogla pridobiti na trgu in da premija v višini 2 % ni odražala njenega tveganja neplačila. Komisija zato ni storila očitne napake pri presoji s tem, da je štela, da je družba Larko prejela prednost, ki je ne bi mogla dobiti na trgu.

- 133 Zato je treba prvi del prvega tožbenega razloga v delu, v katerem se nanaša na ukrep št. 4, zavrniti.
- *Ukrep št. 6 (poročstva iz leta 2011)*
- 134 Tožeča stranka trdi, da poročstva iz leta 2011 ne dajejo nobene prednosti v smislu člena 107(1) PDEU, ker naj bi bil morebiten element pomoči, vsebovan v teh poročstvih, izravnana z davčnimi obveznostmi grške države do nje.
- 135 Natančneje, Komisija naj bi v izpodbijanem sklepu napačno zavrnila trditve grških organov glede možnosti izravnave terjatev družbe Larko do grške države, povezanih z vračilom davka, z zneskom pomoči. V zvezi s tem naj bi bila presoja zadevnega ukrepa v nasprotju s presojo ukrepa št. 5 (glej točko 5 zgoraj), s katero naj bi Komisija priznala, da podobna izravnava ni pomenila selektivne prednosti.
- 136 Tožeča stranka pojasnjuje, da se ta trditev ne nanaša na izravnavo med obveznostmi grške države do družbe Larko in bodočim dolgom, ampak na izravnavo teh obveznosti z morebitnim elementom pomoči, vsebovanim v poročstvih iz leta 2011, ki je obstajal v času dodelitve te pomoči ob koncu leta 2011. Poleg tega ta trditev naj ne bi bila protislovna, ker naj bi po izravnavi, opravljeni v okviru ukrepa št. 5, ostal dolg grške države do nje.
- 137 Komisija prereka trditve tožeče stranke.
- 138 Komisija v izpodbijanem sklepu glede presoje poročstev iz leta 2011 napotuje na presojo ukrepov št. 2 in 4, glede katerih je ugotovila, da sta pomenila selektivno prednost za družbo Larko, ker je bila ta podjetje v težavah in premija v višini 1 % ni odražala tveganja nevrčanja posojil, zavarovanih s poročstvom.
- 139 Najprej je treba ugotoviti, da presoja Komisije glede ukrepov št. 2 in 4 ne vsebuje očitne napake pri presoji, kot to izhaja iz točk od 63 do 107 in od 122 do 133 zgoraj.
- 140 Dalje, ugotoviti je treba, da se tožeča stranka ne more sklicevati na presojo Komisije glede ukrepa št. 5, s katero je Komisija ugotovila, da nadomestilo predčasnega plačila dodatnega davka, povezanega s tožbo, z bančnimi garancijami ni pomenilo državne pomoči.
- 141 Komisija je namreč glede zadnjenevedenega ukrepa v uvodni izjavi 97 izpodbijanega sklepa priznala, da je družbi Larko pravico nadomestiti predplačilo dodatnega davka z bančnimi garancijami dalo sodišče, in sicer na podlagi objektivnih meril in v skladu z nacionalno zakonodajo, ki se uporablja za vsako družbo v podobnem položaju.
- 142 Vendar to ne velja glede ukrepa št. 6, glede katerega tožeča stranka trdi, kot so navedli grški organi, da je bila dodeljena prednost izravnana z zaostanki države do nje, in sicer vračili davka. Iz ustaljene sodne prakse namreč izhaja, da ne velja, da ukrepa ni mogoče opredeliti za državno pomoč, če je njenemu prejemniku naložen poseben strošek, ki je ločen in z zadevnim ukrepom ni povezan (glej sodbo z dne 26. februarja 2015, Orange/Komisija, T-385/12, neobjavljena, EU:T:2015:117, točka 40 in navedena sodna praksa).
- 143 Zato je treba ugotoviti, da Komisija ni storila očitne napake pri presoji s tem, da je v izpodbijanem sklepu štela, da ukrep št. 6 družbi Larko daje prednost v smislu člena 107(1) PDEU.
- 144 Zato je treba prvi del prvega tožbenega razloga v delu, v katerem se nanaša na ukrep št. 6, in posledično prvi del v celoti zavrniti.

Drugi del: uporaba državnih sredstev v smislu člena 107(1) PDEU glede ukrepov št. 2, 4 in 6

- 145 Tožeča stranka v okviru drugega dela izpodbija presojo Komisije glede uporabe državnih sredstev glede ukrepov št. 2, 4 in 6.
- 146 Tožeča stranka trdi, da ti ukrepi niso pomenili uporabe državnih sredstev, ker niso povzročili dovolj konkretnega tveganja za državni proračun glede na njeno dobro likvidnost, neobstoj vsakršnih predhodnih primerov uveljavitve poročstva in neuveljavitev navedenih poročstev v nadaljevanju.
- 147 Tožeča stranka poleg tega dodaja, da ukrep št. 6 ne pomeni uporabe državnih sredstev, ker je imela grška država v času njegove dodelitve do družbe Larko dolg v višini 60 milijonov EUR, ki je izviral iz vračila davka, na primer davka na dodano vrednost (DDV).
- 148 Komisija prereka trditve tožeče stranke.
- 149 Uvodoma je treba navesti, da je v obravnavani zadevi presoja pogoja v zvezi z uporabo državnih sredstev drugotna glede na presojo obstoja selektivne prednosti, ki je bila predmet prvega dela prvega tožbenega razloga. Iz ustaljene sodne prakse namreč izhaja, da lahko vsako državno poročstvo, za katero se ne plača cena, ki ustreza tržnim pogojem, tudi če ni uveljavljeno, pomeni izgubo državnih sredstev, ker lahko vključuje dodatne stroške za državo (glej v smislu sodbo z dne 3. aprila 2014, Francija/Komisija, C-559/12 P, EU:C:2014:217, točka 95 in navedena sodna praksa).
- 150 Zato je treba ugotoviti, da poročstva iz let 2008, 2010 in 2011 niso bila dana pod tržnimi pogoji, zato ti ukrepi pomenijo uporabo državnih sredstev v smislu člena 107(1) PDEU.
- 151 Poleg tega te ugotovitve glede ukrepa št. 6 ni mogoče ovreči z dejstvom, tudi če se šteje za dokazano, da obstajajo obveznosti države do družbe Larko, to je vračilo davka. Kot namreč izhaja iz sodne prakse, navedene zgoraj v točki 142, ne velja, da ukrepa ni mogoče opredeliti za državno pomoč, če je njenemu prejemniku naložen poseben strošek, ki je ločen in z zadevnim ukrepom ni povezan.
- 152 Zato je treba drugi del prvega tožbenega razloga zavrni.

Tretji del: neopredelitev ukrepov št. 3, 4 in 6 kot pomoči, ki so združljive z notranjim trgov v smislu člena 107(2)(b) PDEU

- 153 Tožeča stranka trdi, da je bilo treba ukrepe št. 3, 4 in 6 šteti za pomoči, ki so združljive z notranjim trgov v smislu člena 107(2)(b) PDEU, ker so bili dodeljeni za popravo škode, ki sta jo povzročila izjemna dogodka:
- prvi je povezan z ustavitvijo delovanja več električnih peči v obratih družbe Larko zaradi dveh delovnih nesreč s smrtnim izidom, do katerih je prišlo 2. in 26. avgusta 2009, kar naj bi znatno zmanjšalo njene proizvodne zmogljivosti;
  - drugi se nanaša na ustavitev izplačila davčnih obveznosti grške države zaradi gospodarske in finančne krize v Grčiji, ki naj bi ji povzročila resne likvidnostne težave in zato težave pri dostopu do posojila.
- 154 Komisija prereka trditve tožeče stranke.
- 155 Uvodoma je treba opozoriti, da so v smislu člena 107(2)(b) PDEU z notranjim trgov združljive „pomoči za povrnitev škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izjemni dogodki“.

- 156 Ker gre za izjemo od splošnega načela nezdržljivosti državnih pomoči z notranjim trgov iz člena 107(1) PDEU, je treba člen 107(2)(b) PDEU razlagati ozko. V smislu te določbe se lahko povrne le škoda, ki so jo neposredno povzročile naravne nesreče ali drugi izjemni dogodki. Med škodo, ki so jo povzročili izjemni dogodki, in državno pomočjo mora torej obstajati vzročna zveza, nastalo škodo pa je treba oceniti kar najbolj natančno (glej sodbo z dne 25. junija 2008, *Olympiaki Aeroporia Ypiresies/Komisija*, T-268/06, EU:T:2008:222, točka 52 in navedena sodna praksa).
- 157 Komisija v izpodbijanem sklepu združljivosti spornih ukrepov z zadevno določbo ni preučila, ker se grški organi na to določbo niso sklicevali.
- 158 Res je, kot to trdi tožeča stranka, da so se grški organi na zgoraj navedeni okoliščini glede ukrepov št. 3 in 4 mestoma sklicevali v pripombah v upravnem postopku.
- 159 Vendar je treba na eni strani ugotoviti, da se navedeni organi glede teh okoliščin niso sklicevali na utemeljitev iz člena 107(2)(b) PDEU. Na drugi strani, v nasprotju z zahtevami iz sodne prakse, navedene zgoraj v točki 146, ni nobenega ujemanja med višino škode, ki naj bi jo domnevno povzročila dogodka, na katera se sklicuje tožeča stranka, in višino zadevnih poroštev in dokapitalizacije, ki so poleg tega splošni ukrepi, ki jih je težko uporabiti na način, kot je želela storiti tožeča stranka.
- 160 Zato nič ni kazalo na to, da bi bilo mogoče navedeno izjemo uporabiti v okoliščinah obravnavane zadeve. Komisiji zato ni mogoče očitati, da ni po uradni dolžnosti preučila združljivosti ukrepov št. 3 in 4 z navedeno določbo in še manj ukrepa št. 6, glede katerega te okoliščine sploh niso bile navedene (glej po analogiji sodbo z dne 15. junija 2005, *Regione autonoma della Sardegna/Komisija*, T-171/02, EU:T:2005:219, točke od 166 do 168).
- 161 Na podlagi teh preudarkov je treba ugotoviti, da Komisija s tem, da spornih ukrepov ni razglasila za združljive z notranjim trgovom v smislu člena 107(2)(b) PDEU, ni storila očitne napake pri presoji.
- 162 Zato je treba tretji del prvega tožbenega razloga zavriniti.

Četrta del: neopredelitev ukrepa št. 6 kot združljivega z notranjim trgovom v smislu člena 107(3)(b) PDEU

- 163 Tožeča stranka trdi, da je bilo treba ukrep št. 6 šteti za pomoč, ki je združljiva z notranjim trgovom v smislu člena 107(3)(b) PDEU, ker je bila združljiva s Sporočilom Komisije o začasnem okviru Skupnosti za ukrepe državnih pomoči v podporo dostopu do financiranja ob trenutni finančni in gospodarski krizi (UL 2009, C 83, str. 1, v nadaljevanju: začasni okvir iz leta 2009), kot je bilo podaljšano s Sporočilom Komisije o začasnem okviru Unije za ukrepe državnih pomoči v podporo dostopu do financiranja ob trenutni finančni in gospodarski krizi (UL 2011, C 6, str. 6, v nadaljevanju: začasni okvir iz leta 2011). Pojasnjuje, da v skladu s pogoji iz začasnega okvira iz leta 2011, razlaganega v povezavi s tistimi iz leta 2009, na dan 1. julija 2008 ni bila podjetje v težavah, in da navedeni okvir določa premije varnega pristana, kot je premija v višini 1 %, ki je določena z zadevnim ukrepom.
- 164 Tožeča stranka podredno navaja, da je treba zadevni ukrep v celoti ali deloma šteti za združljiv z notranjim trgovom v smislu člena 107(3)(b) PDEU in Smernic za reševanje in prestrukturiranje. Trdi, da so grški organi, kot to izhaja iz njihovih pripomb, zadevni ukrep Komisiji priglasili v prilogi k elektronski pošti z dne 16. marca 2012.
- 165 Komisija prereka trditve tožeče stranke.
- 166 Uvodoma je treba spomniti, da ima Komisija v skladu z ustaljeno sodno prakso pri uporabi člena 107(3) PDEU široko diskrecijsko pravico, katere uporaba zajema kompleksne gospodarske in socialne ocene (glej sodbo z dne 8. marca 2016, *Grčija/Komisija*, C-431/14 P, EU:C:2016:145, točka 68 in navedena sodna praksa). V tem okviru je sodni nadzor nad izvrševanjem te diskrecijske pravice

omejen na preverjanje spoštovanja postopkovnih pravil in pravil obrazložitve ter na nadzor vsebinske pravilnosti ugotovljenega dejanskega stanja in pravilne uporabe prava, očitne napake pri presoji dejanskega stanja ali zlorabe pooblastil (glej sodbo z dne 11. septembra 2008, Nemčija in drugi/Kronofrance, C-75/05 P in C-80/05 P, EU:C:2008:482, točka 59 in navedena sodna praksa).

- 167 Komisija se s tem, da sprejme pravila ravnanja in z njihovo objavo razglasi, da jih bo v prihodnje uporabljala v primerih, na katere se nanašajo, sama omejuje pri izvrševanju te diskrecijske pravice in od teh pravil ne more odstopiti, ne da bi bila glede na okoliščine primera sankcionirana zaradi kršitve splošnih pravnih načel, kot so načelo enakega obravnavanja ali varstva zaupanja v pravo, razen če navede razloge, ki glede teh načel upravičujejo, da odstopi od svojih pravil (glej sodbo z dne 10. julija 2012, Smurfit Kappa Group/Komisija, T-304/08, EU:T:2012:351, točka 84 in navedena sodna praksa).
- 168 Na prvem mestu je treba opozoriti, da je Komisija v uvodni izjavi 115 izpodbijanega sklepa ugotovila, da ukrep št. 6 ni izpolnjeval pogojev iz Začasnega okvira iz leta 2011, ker je bila družba Larko podjetje v težavah. Komisija je tudi ugotovila, da je skupni znesek obeh poroštev presegal letno maso plač družbe Larko, poroštvo je presegalo 90 % posojila, premije v višini 1 % na leto pa ni bilo mogoče šteti za tržno premijo, ki bi odražala tveganje neplačila za znesek, zavarovan s poroštvom.
- 169 V zvezi s tem je treba najprej ugotoviti, da v nasprotju s trditvami tožeče stranke poroštva iz leta 2011 spadajo zgolj na področje uporabe Začasnega okvira iz leta 2011, ki je veljal v času njihove dodelitve, ne pa tudi na področje uporabe Začasnega okvira iz leta 2009.
- 170 (popravljen s sklepom z dne 14. marca 2018) Dalje, zadostuje ugotovitev, da poroštva iz leta 2011 ne izpolnjujejo vsaj nekaterih kumulativnih pogojev, določenih v Začasnem okviru iz leta 2011, ki se uporablja v obravnavani zadevi, zlasti ne naslednjih pogojev:
- točka 2.3, drugi odstavek, (b), Začasnega okvira iz leta 2011 določa, da lahko države članice za velika podjetja, kot je družba Larko, letno premijo za nova poroštva izračunajo na podlagi istih določb glede „varnega pristana“ iz Priloge k temu začasnemu okviru. Vendar pa je za podjetja z bonitetno oceno „CCC“ in manj najnižja premija „varnega pristana“ določena pri 380 bazičnih točkah, medtem ko znaša premija poroštev iz leta 2011 1 %, to je 100 bazičnih točk;
  - točka 2.3, drugi odstavek, (d), Začasnega okvira iz leta 2011 zahteva, da največji znesek posojila ne presega skupne letne mase plač prejemnika za leto 2010, grški organi pa v pripombah, kot so bile povzete v uvodni izjavi 51, drugi stavek, (d), izpodbijanega sklepa, priznavajo, da je skupni znesek obeh posojil, zavarovanih s poroštvom, presegal letno maso plač družbe Larko za 3 milijone EUR;
  - točka 2.3, drugi odstavek, (f), Začasnega okvira iz leta 2011 zahteva, da poroštvo ne presega 80 % posojila v času trajanja posojila, poroštva pa so krila 100 % posojila, kot so v navedenih pripombah, kot so bile povzete v uvodni izjavi 51, drugi stavek, (e), izpodbijanega sklepa, priznali grški organi. V zvezi s tem okoliščina, na katero so se sklicevali organi, da je bil zadevni ukrep „edina možnost družbe [Larko], da pridobi financiranje, zaradi posebnega položaja grškega gospodarstva“, ni upoštevana.
  - točka 2.3, drugi odstavek, (i), Začasnega okvira iz leta 2011 določa, da so podjetja v težavah izključena s področja uporabe ukrepa, medtem ko ni sporno, da je bila družba Larko ob dodelitvi ukrepa št. 6 podjetje v težavah. V zvezi s tem je treba trditev tožeče stranke, da je treba sklicevanje na podjetja v težavah iz te določbe razlagati glede na točko 4.3.2, drugi odstavek, (i), Začasnega okvira iz leta 2009, ker se ta nanaša zgolj na podjetja, ki na dan 1. julija 2008 niso bila v težavah, zavrniti, ker ta trditev nasprotuje besedilu točke 2.3, drugi odstavek, (i), Začasnega okvira iz leta 2011, ki se uporablja v obravnavani zadevi.

- 171 Nazadnje je treba navesti, da točka 2.1, peti odstavek, Začasnega okvira iz leta 2011 natančneje določa, da morajo države članice dokazati, da so ukrepi državnih pomoči, priglašeni Komisiji na podlagi navedenega okvira, potrebni, primerni in sorazmerni za odpravljanje resne motnje v gospodarstvu zadevne države članice, v obravnavanem primeru pa iz elementov spisa ne izhaja, da so grški organi zadevni ukrep ustrezno priglasili ali predložili dokaz za to.
- 172 Na drugem mestu je treba opozoriti, da je Komisija v uvodni izjavi 116 izpodbijanega sklepa ugotovila, da ukrepa št. 6 ni mogoče opredeliti kot pomoč za reševanje, ker grški organi nikoli niso navedli te trditve in ukrepa tudi niso priglasili. V uvodni izjavi 117 tega sklepa je dodala, da niso izpolnjeni niti pogoji iz Smernic za reševanje in prestrukturiranje, ker zadevna poroštva niso prenehala po šestih mesecih, grški organi niso priglasili načrta za prestrukturiranje ali likvidacijo in ni bilo nobenega dokaza, da je bila pomoč omejena na najnižji potrebni znesek.
- 173 V zvezi s tem na eni strani zadostuje ugotoviti, da grški organi ukrepa št. 6 niso priglasili v skladu s Smernicami za reševanje in prestrukturiranje, in na drugi, da iz spisa zadeve vsaj ne izhaja, da so ti organi v šestih mesecih od izvedbe predložili načrt za prestrukturiranje ali za likvidacijo ali dokazilo, da je bilo posojilo v celoti vrnjeno ali da je poroštvo prenehalo, kar je v nasprotju z določbo odstavka 25(c) navedenih smernic.
- 174 Na podlagi teh preudarkov je treba ugotoviti, da Komisija s tem, da je ugotovila, da ukrep št. 6 ni pomenil državne pomoči, ki je združljiva z notranjim trgov v smislu Začasnega okvira iz leta 2011 in Smernic za reševanje in prestrukturiranje, ni storila očitne napake pri presoji.
- 175 Zato je treba četrti del prvega tožbenega razloga in tako tudi prvi tožbeni razlog v celoti zavriniti.

Tretji tožbeni razlog, naveden podredno: napake pri določitvi zneska pomoči, ki jo je treba vrniti, glede ukrepov št. 2, 4 in 6

- 176 Tožeča stranka s tretjim tožbenim razlogom, ki združuje trditve, navedene zelo razpršeno po celotni tožbi, uveljavlja kršitev člena 14(1) Uredbe št. 659/99 glede ukrepov št. 2, 4 in 6, in sicer pomoči v obliki poroštva, ker naj bi Komisija storila napake pri določitvi zneska pomoči, ki jo je treba vrniti, in naj bi vrnitev odredila s kršitvijo temeljnih načel Unije.
- 177 Na prvem mestu, poroštva naj ne bi bila uveljavljena in posojila, zavarovana s poroštvom, naj bi bila v celoti ali deloma že vrnjena.
- 178 Na drugem mestu, Komisija naj ne bi dokazala obstoja „izjemnih okoliščin“ iz točke 4.1, tretji odstavek, (a), Obvestila o poroštvih, ker opredelitev družbe Larko kot podjetje v težavah ne zadostuje za dokaz obstoja takih okoliščin. Poleg tega naj bi se v obravnavani zadevi sporne premije lahko primerjale z drugimi tržnimi premijami ali pa bi se ob neobstoju teh te premije izračunale v skladu z upoštevnimi določbami Sporočila Komisije o spremembi metode določanja referenčnih obrestnih mer in diskontnih stopenj (UL 2008, C 14, str. 6) ter prilog k Začasnemu okviru iz leta 2009 in k Začasnemu okviru iz leta 2011. Poleg tega zgolj to, da je bilo „dvomljivo“, da bi lahko družba Larko brez posredovanja države pridobila tržna poroštva, naj ne bi ustrezalo dokaznemu pragu, ki se zahteva za takšen dokaz.
- 179 Komisija prereka trditve tožeče stranke.
- 180 Uvodoma je treba opozoriti, da nobena določba prava Unije od Komisije, ko odreja povračilo pomoči, razglašene za nezdržljivo s skupnim trgov, ne zahteva, da določi natančen znesek pomoči, ki jo je treba vrniti (sodbi z dne 12. oktobra 2000, Španija/Komisija, C-480/98, EU:C:2000:559, točka 25, in z dne 12. maja 2005, Komisija/Grčija, C-415/03, EU:C:2005:287, točka 39). Vendar mora Komisija, če naloži vračilo določenega zneska, v skladu s svojo obveznostjo vestne in nepristranske preučitve spisa

v okviru člena 108 PDEU, če to dopuščajo okoliščine zadeve, natančno določiti vrednost pomoči, do katere je bilo upravičeno podjetje. Z vzpostavitev stanja, kakršno je bilo pred plačilom pomoči, mora Komisija zagotoviti, da je dejanska prednost odpravljena, in naložiti izterjavo celotne pomoči. Komisija ne bi smela naložiti izterjave nižjega ali višjega zneska od vrednosti pomoči, ki jo je prejel upravičenec (glej sodbo z dne 29. marca 2007, Scott/Komisija, T-366/00, EU:T:2007:99, točka 95 in navedena sodna praksa).

- 181 Na prvem mestu je treba opozoriti, da je v skladu s sodno prakso, navedeno zgoraj v točki 57, za preveritev vprašanja, ali je država ravnala kot preudaren vlagatelj, ki deluje pod pogoji tržnega gospodarstva, potrebna umestitev v obdobje, v katerem so bili sprejeti ukrepi finančne podpore, da se oceni gospodarska racionalnost ravnanja države in s tem prepreči kakršna koli ocena na podlagi poznejših razmer.
- 182 Zato je treba odločitev, ali poroštvo pomeni državno pomoč, in v primeru pritrdilnega odgovora njegov znesek izračunati v trenutku, ko je izdano poroštvo, in ne v trenutku, ko je poroštvo uveljavljeno, ali v trenutku, ko pride do izplačil pod pogoji poroštva (glej v tem smislu sodbo z dne 17. decembra 2015, SNCF/Komisija, T-242/12, v pritožbenem postopku, EU:T:2015:1003, točka 332). Poleg tega je neuveljavitev poroštva in domnevno vračilo posojil, zavarovanih s poroštvom, na katero se sklicuje tožeča stranka, kasnejši element, ki ga ni mogoče upoštevati pri izračunu nezdružljive pomoči.
- 183 Na drugem mestu je treba preveriti, ali je Komisija v uvodnih izjavah 77, 94 in 104 (ki implicitno napotuje na uvodno izjavo 77) izpodbijanega sklepa lahko ugotovila, da je družba Larko prejela prednost, ki je enaka skupnemu znesku posojil, zavarovanih s poroštvom, ker naj brez državnega poroštva tega financiranja ne bi mogla pridobiti na trgu.
- 184 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je Komisija v uvodnih izjavah od 56 do 66 izpodbijanega sklepa analizirala gospodarski in finančni položaj tožeče stranke v času, ko so bili sprejeti ukrepi pomoči, in je na podlagi tega ugotovila, da je bila ta podjetje v težavah, ki je bilo v izjemno zapletenem položaju. Na podlagi glavnih finančnih podatkov te družbe za poslovna leta od leta 2007 do prvega polletja 2012 je ugotovila stalno in znatno upadanje prometa in obstoj negativnega lastniškega kapitala.
- 185 Komisija je v uvodni izjavi 77 izpodbijanega sklepa ugotovila, da poroštvo iz leta 2008 (ukrep št. 2) pomeni državno pomoč in da je ta pomoč enaka skupnemu znesku posojila, zavarovanega s poroštvom, ker „je dvomljivo, da bi družba [Larko] glede na svoje ekonomske težave našla kakršno koli financiranje na trgu ne glede na okoliščine“. Enaka ugotovitev je bila v uvodni izjavi 104 navedenega sklepa podana glede poroštev iz leta 2011 (ukrep št. 6). Glede poroštva iz leta 2010 (ukrep št. 4) je Komisija v uvodni izjavi 94 tega sklepa navedla, da je znesek pomoči enak znesku, za katerega je bilo dano poroštvo, ker „je očitno, da [...] noben razumen akter na trgu ne bi bil sposoben dati poroštva za tak znesek za družbo [Larko] glede na njene ekonomske težave“.
- 186 Najprej, glede ukrepov št. 2 in 6 je treba ugotoviti, da je Komisija izraz „dvomljivo“ že ustrezno uporabila pri predhodni presoji v uvodni izjavi 39 sklepa o začetku postopka in da se zdi uporaba tega izraza manj ustrezna za ubeseditev končne presoje Komisije v izpodbijanem sklepu glede tega, da naj družba Larko na trgu ne bi imela dostopa do ukrepov, primerljivih z izpodbijanimi ukrepi, toliko bolj, ker je Komisija v okviru bistveno enake presoje izraz „dvomljivo“ uporabila glede teh ukrepov in izraz „očitno“ glede ukrepa št. 4. Poleg tega Komisija v svojih pisanjih pojasnjuje, da „se dejstvo šteje za dokazano, če se njegov obstoj zdi bolj verjeten kot njegov neobstoj“, kar vključuje obveznost primerne presoje dejstev.
- 187 Kljub temu je treba poudariti, da iz okoliščin izpodbijanega sklepa in njegove uvodne izjave 77, to je okoliščin, za katere ni mogoče, da jih tožeča stranka ne bi poznala, dovolj jasno izhaja, da je Komisija zaradi gospodarskih težav družbe Larko štela vsaj za malo verjetno, da bi lahko ta na trgu pridobila posojilo brez posredovanja grške države. Poleg tega je glede ukrepa št. 2 v isti uvodni izjavi po navedbi, da „je dvomljivo, da bi družba [Larko] glede na svoje ekonomske težave našla kakršno koli

financiranje na trgu ne glede na okoliščine“, pojasnjeno, da, drugače povedano, „Komisija meni, da je družba [Larko] dobila ugodnost, enako znesku posojila, zavarovanega s poroštvom, saj brez državnega poroštva na trgu ne bi mogla pridobiti tega financiranja“. Enako velja glede uvodne izjave 104, ki se nanaša na ukrep št. 6 in deloma napotuje na presojo ukrepa št. 2.

188 Zato v okoliščinah obravnavane zadeve uporaba izraza „dvomljivo“ ne more omajati utemeljenosti presoje Komisije glede ukrepov št. 2 in 6.

189 Dalje je treba poudariti, da sicer ni mogoče izključiti, da je lahko v nekaterih okoliščinah prednost, k izvira iz državnega poroštva, enaka celotnemu znesku posojila, zavarovanega s poroštvom, vendar takšna ugotovitev na eni strani ne more temeljiti na okoliščini, da posojilo ob neobstoju poroštva ne bi bilo dano, ker je to okoliščina, ki se nanaša na opredelitev državne pomoči in ne na določitev zneska te pomoči. Na drugi strani v nasprotju s trditvami Komisije uporabe možnosti, da se za prednost, ki izvira iz državnega poroštva, izračuna, da je enaka celotnemu znesku posojila, zavarovanega s poroštvom, ni mogoče utemeljiti zgolj s tem, da je podjetje, ki je njegov prejemnik, v težavah, upošteva hude posledice takega pristopa in zlasti tveganje, da mora prejemnik državi vrniti celoten znesek posojila, tudi če je bil sposoben vrniti navedeno posojilo svojemu upniku.

190 To razlago potrjuje tudi Komisija v točki 4.1, tretji odstavek, (a), Obvestila o poroštvih, ki določa:

„[...] Tržni porok, če obstaja, [bi] podjetjem v težavah v trenutku dodelitve poroštva zaračunal visoko premijo zaradi pričakovane stopnje tveganja neplačila. Če postane verjetnost, da posojilojemalec ne bo mogel odplačati posojila, zelo visoka, mogoče te tržne stopnje ni, v izjemnih okoliščinah pa je lahko element pomoči poroštva celo enak znesku, ki ga dejansko krije navedeno poroštvo.“

191 Iz točke 4.1, tretji odstavek, (a), Obvestila o poroštvih, za katero Komisija trdi, da jo je uporabila v obravnavani zadevi, izhaja, da presoja elementa pomoči poroštva vodi do progresivnih rezultatov, vse do tega, da se šteje, da je navedeni element enak skupnemu znesku pomoči, zavarovanim s poroštvom, do česar lahko pride, če so podane „izjemne okoliščine“, v katerih je izključeno, da lahko posojilojemalec posojilo, zavarovano s poroštvom, vrne sam.

192 Nazadnje, res je sicer, da je Komisija v uvodnih izjavah 77, 94 in 104 izpodbijanega sklepa ugotovitev, da je družba Larko prejela pomoč, enako znesku posojil, zavarovanih s poroštvom, utemeljila redkobesedno, in pri tem navedla zgolj „ekonomske težave“ družbe Larko.

193 Vendar iz celote izpodbijanega slepa in zlasti njegovih uvodnih izjav od 56 do 66 izhaja, da je bila družba Larko v času sprejetja ukrepov pomoči v izjemno občutljivem položaju, zlasti zaradi trajnega upadanja prometa in obstoja negativnega lastniškega kapitala, kar je kazalo na to, da je bil izgubljen celoten družbeni kapital podjetja. V teh okoliščinah Komisiji ni mogoče očitati, da je storila napako s tem, da je ugotovila obstoj „izjemnih okoliščin“, ki so povzročale, da družba Larko sama ne more vrniti celotnega posojila. Poleg tega, ker ti elementi niso v nasprotju z nobenim drugim elementom, ki so ga v postopku navedli grški organi ali tožeča stranka in je bil dodan v spis te zadeve, je Komisija sporne ukrepe utemeljeno presodila glede na elemente informacije, s katerimi je razpolagala v času izdaje izpodbijanega sklepa (glej v tem smislu sodbo z dne 24. septembra 2002, Falck in Acciaierie di Bolzano/Komisija, C-74/00 P in C-75/00 P, EU:C:2002:524, točka 168). Poleg tega se tožeča stranka pred sodiščem ne more sklicevati na dejstva, ki jih ni zatrjevala v predhodnem postopku na podlagi člena 108 PDEU (sodba z dne 13. junija 2002, Nizozemska/Komisija, C-382/99, EU:C:2002:363, točki 49 in 76; glej v tem smislu tudi sodbo z dne 14. septembra 1994, Španija/Komisija, od C-278/92 do C-280/92, EU:C:1994:325, točka 31).

194 Na podlagi zgornjih preudarkov je treba ugotoviti, da ubeseditev nekaterih uvodnih izjav izpodbijanega sklepa sicer ni bila neoporečna, vendar Komisija ni storila napake pri presoji s tem, da je ugotovila, da je bil v okoliščinah obravnavanega primera znesek državne pomoči v obliki državnih poroštev, danih tožeči stranki, enak celotnemu znesku posojil, zavarovanih s poroštvi.

¹⁹⁵ Zato je treba tretji tožbeni razlog in posledično tožbo v celoti zavrniti, ne da bi bilo treba preučiti dopustnost drugega dela tožbenih predlogov, s katerimi se želi doseči odreditev „vračila vseh zneskov, ki so bili z izvršitvijo izpodbijanega sklepa eventualno neposredno ali posredno ‚izterjani‘ od tožeče stranke, skupaj z obrestmi“.

Stroški

¹⁹⁶ V skladu s členom 134(1) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Ker tožeča stranka ni uspela, se ji v skladu s predlogi Komisije naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (šesti senat)

razsodilo:

1. Tožba se zavrne.

2. Družbi Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE se naloži plačilo stroškov.

Berardis

Spielmann

Csehi

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourggu, 1. februarja 2018.

Podpisi

Kazalo

Dejansko stanje	1
Postopek in predlogi strank	4
Pravo	5
Drugi tožbeni razlog: neobrazložitev	5
Prvi tožbeni razlog: napake pri opredelitvi spornih ukrepov kot državnih pomoči, ki niso združljive z notranjim trgov	7
Prvi del: obstoj prednosti v smislu člena 107(1) PDEU	8
– Ukrep št. 2 (poroštvo iz leta 2008)	10
– Ukrep št. 3 (dokapitalizacija iz leta 2009)	15
– Ukrep št. 4 (poroštvo iz leta 2010)	16
– Ukrep št. 6 (poroštva iz leta 2011)	18
Drugi del: uporaba državnih sredstev v smislu člena 107(1) PDEU glede ukrepov št. 2, 4 in 6	19
Tretji del: neopredelitev ukrepov št. 3, 4 in 6 kot pomoči, ki so združljive z notranjim trgov v smislu člena 107(2)(b) PDEU	19
Četrti del: neopredelitev ukrepa št. 6 kot združljivega z notranjim trgov v smislu člena 107(3)(b) PDEU	20
Tretji tožbeni razlog, naveden podredno: napake pri določitvi zneska pomoči, ki jo je treba vrniti, glede ukrepov št. 2, 4 in 6	22
Stroški	25